

Hogni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
viðurslønina
2012

Hogni
Djurhuus

MYND: HEINESEN MYNDIR

UMAFTUR AFTURUM

Neyðhjálp til ESingar

Føroyingar lata ESingum stóra neyðhjálp hvørt einasta ár, uttan at hugsa so nógv um tað og enn minni reypa av tí og brúka tað móti ES, tá ES boykottar okkum, tó ikki neyðhjálpin. Hana vilja tey í ES fegin hava.

Men fyrst: pengar eru ikki alt. Ein av hesum elligomlu lygnunum, sum er søgd so ofta, at hon langt síðani er vorðin heilagur sannleiki.

Pengar geva onga eyndu. Tey, sum eiga nógv pengar, eru ikki lukkilig. Tey, sum ongar eiga, eru ikki ólukkilig.

Men pengar kunnu ikki brúkast í grøvini. Og í Himmiríki spekulera tey í øðrum enn valuta. Ikki tí, at allir spekulantarnir eru í hinum staðnum, men tí pengar eru, sum sagt, ikki alt.

Tí er tað løgið, at fólk standa í longum hala fyri at fáa pengar frá øðrum.

Tá vit ferðast í øðrum londum, fáa vit at vita, at vit eiga at geva drykkjupening. Leggja teir undir koddan í kamarinum, ikki á borðið, tí tá tekur eftirlitskonan teir. Hon er í kamarinum, áðrenn vaskikonan kemur.

Vit fáa at vita, at lønin hjá teimum, sum arbeiða í gistingarhúsum, matstovum, ølstovum og øðrum

veitingarstovum, er so vánalig, at drykkjupengarnir geva teimum margarín á breyðið og salt á eggðið og pappvín afturvið.

Tað átti at verið ein spurningur millum teirra og fakfeløg teirra ella myndugleikar og politikarar teirra.

Fakfeløg eru ikki í øllum londum. Og í øllum londum hava politikarar onnur og annað at hugsa um og hjúkla um enn proletarnar.

Men vit, turistarnir, eiga so nógv pengar, at tað er okkara skylda at geva fólk í øðrum londum lønarhækking.

Onkra staðni er tænanstan so góð, at fyri at hjálpa turistunum, so tey ikki skulu stríðast við at rokna, hvussu nógv, tíggju prosent eru av rokningini - eftir eina góða máltíð rennur blóðið í búkin, so einki er eftir í høvðinum - er tænanstan so góð, at har eru drykkjupengarnir við í rokningini. Og so vænta tey sjálvandi harafturat drykkjupening omaná.

Vit kunnu siga, at drykkjupengar eru neyðhjálp. Tí lata vit føroyingar ESingum neyðhjálp til lønartrælir og trælalaldarar.

Pengar eru ikki alt, gamaní. Men nógv vilja hava pengarnar hjá teimum, sum eiga pengar.

Neyðhjálp til allan heimin. Og biddaragongdin her heima hjá okkum, innsavningar, talvan gongur til frama fyri You name it.

Gravgangur er eisini eftir pengunum, landið og kommunurnar taka

frá okkum í sínum innsavningum. Gleðiligt, at teir fara ikki til spillis.

Tak er kun et fattigt ord, sang danskarin. Fátækt ella ikki, orðið takk er við í øllum orðabókunum, sum einki kosta.

Hoyrði eg foreldrini siga takk?

Ein blæa kostar tað sama sum fjórðings orðabók. Land og kommunur, hvar eru tit?

Og tey gomlu keða seg. Ein funnin pengafressur í landskassanum. Tey gomlu brúktu øll síni bestu ár, so børnini ikki keddu seg. Hvar eru børnini nú? Tey hava úr at gera, so teirra børn ikki keða seg. Tað almenna situr við gamlaperi.

Krav av feysbukkuni: nakrar milliónir til at undirhalda tey gomlu.

Skulu vit lata til alt og øll, sum vilja hava okkara pengar, hvør skal so hjálpa okkum, tá vit einki hava eftir og fara at keða okkum í hel í deyðans túni?

Ein ung kvinna, sum var vorðin heilt illa fyri av rúsevnum, ætlaði at beina fyri sær. Sum hon so væl segði, hon vildi heldur eitt annað helviti enn tað, hon var í.

Eg spyrji meg sjálvan hvønn dag, er okkurt annað helviti, sum er frægari enn januar í Føroyum?

Og eitt valdømi ella sjeý? Tað er sterkari og betri demokrati, at norðoyingar bara sleppa at velja norðoyingar í Norðoyggjum og ikki norðoyingar í Havn ella á Tvøroyri.

Eitt ella sjeý? Nei, einki valdømi.

10
skjótir

Jana Ejdesgaard Thomsen

Yrki: Stjóri í Faroefitness
Bústaður: Argir

Hvat ætlaði tú at blíva, tá tú bleivst vaksin?

– Segði altíð, at eg vildi vera »forrætningskvinna«.

Hvat burdi hitt kynið vitað um títt kyn?

– At kvinnur og menn ikki hugsa eins og tískil respektera, at vit eru ymisk.

Hvat burdu børn vitað um tað at vera vaksin?

– Haldi at børn skulu sleppa at vera børn, og tí er tað upp til okkum vaksnu at geva rammurnar, so børnini styrkjast og mennast til at gerast nóg sjálvstøðug at taka ábygdina, tá tey koma hartil.

Hvat var seinasti dreymurin, tú gjørdi til veruleika?

– Havi so nógv dreymar, men tveir dreymar, sum hava týdning fyri meg í gerandisdegnum og sum eg havi gjørt til veruleika, er, at eg havi fingið míni egnu hús og mína egnu fyrirøku.

Um eg tordi, so hevði eg:

– Latið eina Rawfood café upp. Eitt lekkurt og innbjóðandi matstað, har man kundi keypt sunnan Rawfood og frískpressað grønmetisjuice.

Hvat hevði gjørt heimin til eitt betri stað?

– Um fólk vóru meira erlig, og um vit, hvørja ferð vit lótu munnin upp, hugsaðu um at lata góð orð út. Og ikki siga nakað óneyðugt ella til ampa fyri nakran.

Nær vart tú seinast veruliga ovfarin?

– Tá dótturin, sum hevur búð í Danmark seinastu sjeý árin, segði við meg nú á jólum: Eg elski Føroyar og havi gjørt av at flyta heim nú.

Tað seinasta, tú hevur lært, er at:

– Tað er stuttligt at blíva omma, og at tað hevur loyst seg at arbeiða 60 – 80 tímar um vikuna, tí nú síggjast úrslitini aftur í vælnøgðum viðskiftafólki. Tað vekir mín áhuga uppáftur meiri fyri tí sunna lívsstílinum.

Tann støduga ringa samvitskan snýr seg um, at tú:

– Ikki nái alt tað, sum eg havi sett mær fyri.

Enda setningin: Føroyingar burdu ...

... Verið glaðir fyri at liva í einum landi, har tað er lítil og ongin kriminalitetur og aðrir ræðuleikar, sum eru nógvastaðni í heiminum. Men vit burdu eisini gjørt tað »attraktivt« hjá útisetum at flyta aftur til Føroya. Og kanska gjørt meiri fyri, at fólk, sum býr her, skal trívast.

